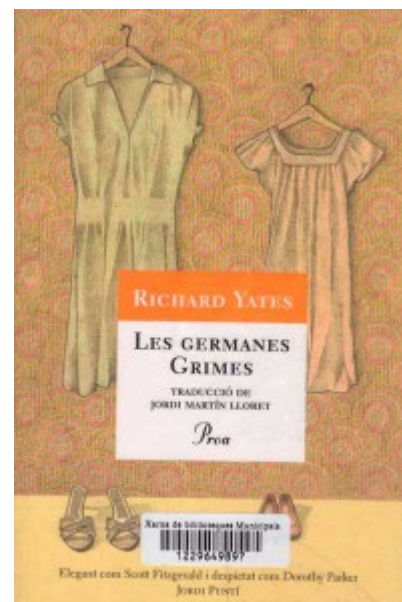

El rastre de Clarisse, 30/05/2011

Richard Yates
«Les germanes Grimes»
Proa, Barcelona, 2009

“Cap de les dues germanes Grimes viuria una vida feliç”. Així, amb aquesta frase, tan contundent, comença *The Easter Parade*, la novel·la de Richard Yates traduïda al català per Jordi Martín i publicada fa uns anys per Proa sota el títol *Les germanes Grimes*. Em va abellir llegir-la arran d’una lectura prèvia d’una obra de Yates, *Revolutionary Road*, que va aparèixer a labutxaca coincidint amb l’exhibició de la pel·lícula on Sam Mendes reunia de nou la parella protagonista de Titanic, Leonardo di Caprio i Kate Winslet.

Les germanes Grimes és, podríem dir, una doble biografia. La de Sarah, la germana major, més atractiva, que des de ben aviat té clar que l’objectiu a perseguir és un bon matrimoni; i la d’Emily, la menuda, potser menys guapa, però més intel·ligent, i que, al contrari que la germana, preferirà viure de manera independent i, per tant, en lloc de formar una família, optarà per centrar-se en la feina i col·leccionar amants. Al capdavall, però, com en una tragèdia, cap de les dues se’n sortirà. L’una, perquè el matrimoni no serà el paradís que ella preveia, sinó tot el contrari; l’altra, perquè descobrirà, al final, que no ha entès mai res de res. La premonició inicial que deixa anar Yates, doncs, s’acomplirà amb precisió mil·limètrica.

Yates és un narrador despietat, que no es permet concessions, que ofega lentament els personatges fins que no poden més. Protagonistes i secundaris, doncs, es veuen abocats a una espiral de degradació que, al capdavall, ens mostrarà que l'ésser humà és infeliç per naturalesa i que no hi ha cap possibilitat d'escapar d'aquesta condemna. Així ho creu Yates, almenys. I la sentència pesa tant sobre les dues germanes protagonistes com sobre la rica (en tots els sentits possibles) galeria de secundaris: sobre el pare de les germanes, potser l'únic personatge de tota la novel·la que viu amb els peus a terra, però que no deixa de ser un miserable; sobre la mare, amb qui Yates s'acarnissa ja des del nom (les filles li diuen la Pookie), preocupada només per les aparences, i que acabarà oblidada i alcohòlica; i així bona part dels amants d'Emily, homes que arrossegueu la seua frustració i no poden desempallegar-se'n. Les peripècies dels personatges recorden alguns trets de la biografia de Yates, de manera que no cal descartar que la literatura, per a l'autor americà, fóra el pou on tancar els propis fantasmes.

Siga com siga, Yates és un mestre del detall i, malgrat això, de l'agilitat narrativa i de l'el·lipsi. No es pot contar d'una altra manera la història de dues vides. Però, a diferència de precedents com Poe, un mestre en la creació d'atmosferes opressives que inevitablement preludien la tragèdia final, Yates defuig aquesta manera de fer i opta per l'acumulació de detalls banals. Això no impedeix, però, que la tragèdia esclate. Però ho fa quan ningú no ho espera. A partir d'una conversa insubstancial o d'un detall mínim. Com ocorre, en realitat, a la vida. I aleshores el lector sent la punyada a l'estómac i pensa, ara sí, que tot encaixa i que la tragèdia, tot i que potser no se n'havia adonat, era igualment inevitable.

Les germanes Grimes és una obra mestra, no sé si a l'alçada de *Revolutionary Road* (que a mi em va agradar més), però en tot cas una obra mestra sobre les aparences i la banalitat, sobre les metes que no condueixen enlloc i sobre la buidor que hem fet servir com a fonaments de la nostra societat. Un text d'aparença lleugera, que es llegeix amb una facilitat estranya, però que amaga càrregues de profunditats que esclaten quan menys t'ho esperen. I et remouen l'estómac. Imprescindible.